

PAMÁTNÍK

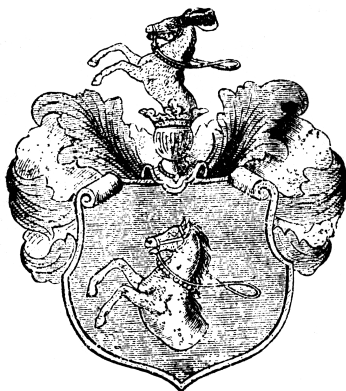
jubilejních oslav 600. výročí povýšení

BOROTÍNA

na městečko.

Ve prospěch zřízení místního musea.
= Zvláštní otisk z »Českého Jihu« LXI. čís. 22. =

1333

1933

V Borotíně 1933.
Tiskem M. Nedvídky nást. v Táboře. - Nákl. vlastním.

R. Cikhart:

Borotínské sloky.

Městečko malé — jak tak často bývá
na českém jihu. Známy obrázek:
věž kostelíčka přátelsky ti kývá —
jdeš — hlavou víří plno otázek:

jaké že děje přehnaly se tudy,
jak žili kdys tu naši předkové,
zda znali úsměv či jen žití trudy? —
Jsou mlčeliví staří svědkové,

ty šedé trosky hradu Borotína,
jichž paty rybník vlnou omývá,
je nemá dnes ta stará zřícenina
jak člověk, který mnoho trpívá ...

Minuly dávno starých bájí doby
a skončila již »Pramáti« svou pout,
dnes stojí hrad tu pust a bez vší zdoby,
že žalno, teskno jest nám pohlédnout!

Jen políček zříš kolem hnědé skvrny
a smaragd lučin, stříbro potoka,
lem tmavých lesů, vody hravé vlny —
a těžkou práci z roku do roka ...

Chudý to koutek — nejdražší však v světě
těm, jimž býval sladkým domovem!
Když podzim přijde po vyzrálém létě,
když starost tlačí skráně olovem,

vzpomínka mládí mile duši hřeje
a člověk tak, ach, vzpomíná si rád
na rozmanité dětských let svých děje,
na mnohý smělý sen či vzdušný hrad,

těch drobných příhod rovná v mysli sledy,
je školákem zas v kruhu druhů svých —
u hrobů snů pak stane naposledy,
v aleji stromů dávno odkvetlých,

jak u bran ráje s přísným cherubínem,
jenž nikdy, nikdy nepustí tě zpět,
zrak mamě pátrá po vchodu snad jiném —
pak s resignací vracíš se zas v svět...

Škola v Borotíně.

V jubilejních dnech věnujeme vděčnou vzpomínku naší škole, jež měla veliký vliv na utváření osobnosti budoucích občanů, na jejich uplatnění v životě veřejném i na rozvoj celé obce.

Škola borotínská je jistě starého původu, třeba historie má o ní, vlastně o jejím rektoru Matouši Tomáši Kralickém, zprávu teprve z r. 1611. Nelze si ani představit, že by nebylo školy v místě, jež

zčásti náleželo učenému panu Hodějovskému, štedrému mecenáši umění a věd.

Třicetiletá válka pohřbila rozkvět našich škol. Na poč. 18. st. byla tu jen jednotřídka, na níž působil rod *Pelikánův*. Zastávali zároveň úřad syndika, notáře i rádce celé obce.

Škola sama má souvislé doklady od r. 1829. Výkazy vedeny byly s počátku německy, první český zápis objevuje se teprve r. 1854. Zachovaly se i obě známé školní knihy: zlatá od r. 1848 a černá od r. 1850.

Z učitelů té doby znám jest Jan *Sakař*, jenž tu působil až do r. 1875, v Borotíně, pokud známo, přes 40 let. Nástupce jeho Josef *Makeš* (1875—1888) působil ve službě školní 54 let. Pro své zásluhy o školu a obec jmenován byl čestným měšťanem borotínským (1881). Téže pocty dostalo se i jeho nástupci Rudolfo Fr. *Mayerovi*, který působil v Borotíně 31 let (1888—1919). Za něho přivedena byla k zdárnému konci vleklá otázka stavby nové školní budovy, ježto škola zatím rozrostla na pětitřídní. Říd. uč. Mayer zasloužil se o spolkový, kulturní i hospodářský rozvoj obce. Za něho také škola těšila se rozkvětu. Měla šťastný úděl, že dostala řadu výborných učitelů, jichž svědomité pedagogické vedení dovedli jsme ocenili až v době životních zápasů, kdy teprve plně jsme chápali, jakými dobrými zbraněmi nás škola vyzbrojila. Tehda působili tu delší řadu let učitelé Alois Bludovský, Václav Hofman, Ant. Charvát, Frant. Loukotka, Josef Pták, Frant. Straka, již zasluhují vděčné vzpomínky.

Nástupce Mayerův Frant. *Nerad* zemřel po roce (1920). Místo říd. učitele již nebylo obsazeno, protože — hlavně zásluhou předsedy místní školní rady, strojníka Josefa Maňáka — dnem 1. března 1921

otevřena byla v Borotíně *škola měšťanská*. Prvním jejím ředitelem byl Josef *Vojtíšek*, jenž odešel letošního roku do výslužby. Zasloužil se o založení živnostenské školy pokračovací (1922) a vedl i hospodářskou školu lidovou (od 1925).

Fr. Brabeček:

Borotín v kaleidoskopu.

Před 4 roky přišel jsem do Borotína po prvé. Do té doby jsem o něm ani neslyšel. Něco mne tam táhlo a samo jméno »*Borotín*« působilo na mne náladově, ježto jsem tento název chybně odvozoval od slova »bory« a představoval si městečko obklopené lesy, tiché a dumavé. A v tom se nemýlil: jeť opravdu toto místo položené v blízkosti rozlehlých lesů a téměř se všech stran černají se i na kopcích i v rovinách lesní plochy. K západu je krajina značně kopcovitá a působí horským dojmem. Říkám jí »malá Šumava«.

Na prvé cestě k Borotínu zaujal mne cele *Kostelec*, nejstarší památka táborského kraje, krásně položený na vrchu s černým pozadím lesů na Bukovici. Měl jsem velikou radost, když jsem zvěděl, že budu duchovním správcem tohoto starobylého románsko-gotického kostela. Láska k památkám a péče o ně byla a je mou zálibou¹⁾. *Kostelec* budu mítí pro radost!

Borotín sám nepůsobí s počátku zvláštním dojmem a jako působil tehdy na mne, tak bude působit i na mnohé návštěvníky o jubilejních slavnostech letošních, ba mnohým bude se zdát zastrčenou vesnicí... Chceš-li, milý návštěvníku našeho městečka, vidět Borotín

¹⁾ Již 20 let jsem členem klubu »Za Starou Prahu«.

hezký a pokochat se roztomilým obráz-kem, vystup na výšiny k obci Pikovu nebo přímo na horu Dehetník (676 m) a užříš k východu se sklánějící krásné panorama. A před tebou objeví se pěkná silueta našeho městečka, položeného nad hladinou rozlehlého rybníka v mírném stoupání; pohled krásný, uklidňující! Zůstaň ještě chvíli a rozjímej — tiché městečko, prožívající slavnostní náladu, vzpomíná, že kdysi bývalo větší a významnější, snad i výstavnější, že již v roce 1333 bylo městečkem! Staletí uplynula, krása a rozkvět pobleply, a hrozný požár z roku 1863 připravil tvé oko o krásný pohled na pěknou, cibulovitou bání vrcholící věž, která kulminuje nad obrysy městečka. S věží shroutily se ohněm rozlité starobylé zvony, o nichž osadníci tvrdili, že také krásně zvonily, a to proto, že zvonář stříbrem nešetřil.²⁾ Střecha nad chrámovou lodí, po požáru nouzově snižená, byla dříve vyšší a tvořila s dnešním starobylým gotickým presbytářem ladný celek, dnes tak znesvářený. O nové krytině věžní píše kronikář: »Přeškoda předešlé tak krásné báňovité věže — nynější věž mi připadá, jako když na mázovou hlavu postaví se žejdlíkový klobouk.«³⁾ — Pěknou siluetu městečka pokazila trochu novostavba hotelu »Zelenka«, která bije do očí fádňními plochami zdí a štítů a svou massivností překáží pohledu na kostel s věží, který býval ladným vyvrcholením pěkného obrysu městečka.

Než, přimhuř oči, odmysli si rušivé stíny, a pokocháš se na milém, teplém pohledu ještě dnes...

Kdybys pátral v městečku po stopách starých časů, našel bys celkem

²⁾ Tak mluví i jinde o svých krásných zvonech: láska ráda nadsazuje.

Tvrzení o přidáváním stříbře do zvonů je dnes báhorkou: zvonovina je přesně daná směs mědi a cínu bez přísad jiných kovů.

³⁾ Farní kronika v Borotíně.

málo. Navštív farní chrám »Nanebevstoupení Páně« a uvidíš starobylý presbytář s pěkným oltářem a křtitelnicí. Fara byla založena v roce 1386, tedy dosti pozdě, poněvadž mnohé fary v okolí jsou staršího data. Kostel v Borotíně však již stával dříve a náležel k farnosti Kostelci. V městečku najdeš některé barokní štíty u domků, sochu sv. Jana Nep. na náměstí, a musíš pak zajít na zříceniny hradu Borotína, abys uvěřil, že dlíš na památných místech ze starých časů, a tam pod dojmem mohutných hradních zdí a sklepení můžeš dát slovo své fantasii. Pro střízlivé poučení přeči si tam turistickou tabulku.

Historii Borotína věnoval své četné stránky náš rodák R. Cikhart, odbor, učitel v Táboře, který jako včelka pilně snáší vše, cc se dotýká minulosti i přítomnosti městečka. Jeho péčí vede se v patrnosti celá bibliografie o Borotínu. Náš skromný historiograf mi promine, že se zde o něm zmiňuji...

Vzpomínám ještě dnes na ty chvíle, které jsem prožíval v prvých dnech svého pobytu v prázdné a rozlehlé farní budově v Borotíně. Tehdy, když jsem byl zkrušen ubytovacími starostmi, četl jsem farní kroniku a pro svou útechu našel jsem tam záznam svého předchůdce z roku 1840, který při příchodu svém našel svou faru v takovémto pořádku: »hospodářství zanedbáno, farní dvůr a zahrady bez plotů, skoro všechny dveře semotam rozházeny, zámky nazvíce bez klíčů aneb docela porouchány anebo nebyly dokonce žádné, okna špatně zaopatřena, a pročež i zlodějům lehko přístupná, ano i vodohojná studně zde scházela. A k tomu potlučení od krup, to bylo přivítání pro mne! Co jsem měl prvé počítí ?« Politoval jsem ubohého předchůdce a byl jsem tolik spokojen! Obrátím list a čtu humoristickou poznámku jiného faráře z roku 1864: »Teprv 3 léta jsem farářem a již jsem se přesvědčil, že farářům nekvetou samé růže.

Přišel jsem sem první rok po potlučení, druhý rok jsem vyhořel (požár r. 1863!) a třetí rok přišel p. biskup (byl to Jan Valerián Jirsík, vlastenecký biskup budějovický). Farář prý je ale jako vrba: čím víc se ořezává, tím bujněji roste«. Zasmál jsem se tomu upřímně a s chutí dal se do práce.

Občané našeho městečka jsou s počátku nedůvěřiví (a mají pravdu!), ale když tě poznají a když jim ukážeš své srdce, uvidíš, že tě nezklamou. Lid těžkým způsobem života zkrušený není hned jásavý, ale dobrý, příčinlivý, pracovitý. Jeť chudo v městečku, není výdělku, hospodářství drobná a půdu nutno zde škrabati, tepati, bičovati, aby vydala obživu. Následkem toho populace ubývá — mladí odcházejí do měst — městečko se vyliďňuje; poslední sčítání lidu uvádí v Borotíně 674 osoby.

Předností našeho městečka je jeho lesní hospodářství (214 ha lesa, luk, rolí a pastvin) dluhy nezatížené. Snad to je jediná z větších obcí, která nemá dluhů.

Není mým úmyslem vyčerpali vše o Borotínu; jenom letmo dotkl jsem se některých zajímavostí.

Své jubilejní oslavy připravili Borotínští s velkou láskou a v důvěře, že četní přátelé našeho městečka společně s námi budou mít podíl na naší slavnosti, která má nás potěšit vzpomínkami na dávné časy, kdy bylo u nás snad lépe než dnes. Slavností přejdou, hosté odjedou, a Borotín opět osamí ve svém ponenáhlém odumírání. Vy všichni, kteří jste nás navštívili v těchto dnech slavnostních, nezapomeňte a přijďte zas přátelsky mezi nás! U nás můžete trávit své dovolené, přiveďte turisty shlédnout naše památky, krásy kraje, užít čerstvého vzduchu a příjemného koupání. A bude-li mít tato historická vzpomínka aspoň ten výsledek, že probudí zájem, pochopení a účast

na našem jihočeském palčivém problému, dosti jsme vykonali. Borotín v této tragedii jihočeské má přední místo, poněvadž kdysi nečím býval, dnešek však jde neúprosně mimo nás a přes nás!

Jaroslav Borotínský:

Mé vzpomínky na Borotín.

Spisovatel R. Cikhart před lety již napsal lichtotivé řádky o mé osobě a o přichylnosti k Borotínu. Svůj pseudonym dal jsem si, když za studentských let jsem tiskl první verše, novely (Zlatá Praha, Světozor, Niva, Vesna, a j.), neboť líbilo se mi to jméno, které vždy vyvolávalo mé mládí v Borotíně, kde s rodiči jsme dleli po celou řadu let na prázdninách a odkud moji rodiče měli pomocníci v domácnosti Fanny, která mne ochraňovala, a dědeček s babičkou zase Marii, rodnou sestru prvé pomocnice. Byly u nás skoro přes 20 let, věrné, hodné, poctivé a tak srostly s naší rodinou.

Rád chodívali jsem k místnímu hodináři (p. Kozelka) na náměstí a s živým zájmem sledoval jsem jeho práci při správě hodiněk, při čemž jsem s ním strávil celé hodiny. Byl hrbáček a jeho citlivá duše vždy na mne působila citově, ta odevzdanost k tiché práci, klid v jeho krámku, jen klepot hodin a zájem o vše, co bylo pro mne tak neznámé při jeho výkladu — jak se spravují hodinčky... To mi bylo šest let a do dvanácti let byl jsem mu celou duší oddán a těšil se už na léto, až zase uvidím strýčka Kozelku. Rád chodíval se mnou do útulného kostelíka, kde našel jsem hodného kostelníka, s nímž jsem mohl chodit na věž kostelní a zde s ním »pomáhati« při rozhoupání tklivých zvonů, ať již při poledních hodinách, večer, při pohřbech a j. To bylo pro mne něco, co žádný spouzák můj v Praze nedělal v létě a nemohl, protože neměl pana kostelníka známého.

Třetím mým dobrým člověkem byl »pan Pepa«. Hezký, ztepilý člověk, osmahlý, tichý a mlčenlivý stále a — milující svého koně »Kašpara«. S tím jezdíval jsem Borotínem vítězoslavně až k rybníku u lesa (jmenoval se Krkáček) a matka trnula vždy hrůzou, kdy spadnu nebo si něco udělám. Ale »Kašpar« byl rozumný, já neposeda a zbujník; rád měl, když jsem mu rozčesával hřívou, liboval si a očima tak tklivýma díval se na nezbedu, když mu dával cukr. A tam v rybníce, jak si liboval, když drhnul jsem jeho tělo kartáčem a dobrý Pepa se zájmem sledoval náš zábavný program až do večera, kdy jsme zase se vraceli vítězoslavně denně obcí, kde už matka starostlivá vyhlížela náš návrat.

A konečně poslední vzpomínka. Smutnější, neboť dvakrát jsem se v Borotíně topil.

Na procházkách za doprovodu Fanny rád jsem chodíval k lesu, k mlýnu, kde stále bylo něco k vidění, městskému dítěti nikdy neviditelné, jak se mlelo, pytle nakládaly, mlýnské kolo bylo v stálém chvatu a zde právě bylo v zátiší lesním tak málo.

K mlýnu chodívalo se z louky přes pokácené stromy a to právě mne nejvíce lákalo a svádělo přecházeti tak na druhý břeh a ne po lávce, která byla v blízkosti.

Jednou za doprovodu Fanny slétl jsem do hlubiny, ač držela mne za ruce pečlivě, v druhém roce opět: po dešti šli jsme k panu stárkovi do mlýna a bez doprovodu Fanny spadl jsem do proudících se vln, odkud mne vytáhli zavolaní »bráškové«.

Rád vybavuji si ještě veliké a hluboké dojmy, kdy hořelo Národní divadlo a kdy dobří lidé plakali nad bolestí národní... Ta zpráva, kterou tehdy přinesl otec z Prahy, dotkla se všech v obci, vím, jak z kostela hned přišly dotazy, občané přišli k otci a přinášeli k nám

první dárky peněžní na nové vybudování Národního divadla.

A pan Kozelka byl z těch, kdož druhého dne sbíral pomoc finanční; zde i svého Pepu jsem zastihl, jak nesl několik šestáků ... Při bylo jich pak hodně, když i v hostincích sbírala se národní daň a bodně peněz pro naši zlatou kapličku nad Vltavou. Vzpomínám Borotína rád i Vás všech.

Jaroslav Borotínský, vlastním jménem Zyka, redaktor »Venkova« a známý kulturní a sokolský pracovník nar. 13. července 1875 v Praze, byl 17 let tajemníkem »Čes. obce sokolské«, 18 let jednatelem pensijního fondu »Máje«, dramaturgem »Uranie«, sepsali řadu divadelních her (»Děti si to přály«, »Na půdě hrožené«, »Stávka«, »Vzletem sokolím«, »Potlouklo«), dvě knihy básní (»Když kvetl šerík«), osvětové spisky »K výchově lidu«, »Naše poslání«, »K práci sokolské«, psal do »Zlaté Prahy«, »Zvonu«, »Máje«, »Besed lidu«, »Květů«, »Osvěty«, »Nivy«, »Ženských listů«, »Věstníku sokolského«, »Divadla«, »Zámů českého herectva«, »Radikálních listů«, »Samostatnosti«, »Naší knihy«, redigoval »Společnost a sport« a j.

F. R. V. Dražan:

Borotín jubluje.

Vzpomínám-li jako propagátor turistiky Borotína, víže mne k němu jeho staletá historie i vděčné výlety do okolí, jako Střezimíře, Stupčic, Píkova, Kostelce, Jistebnice, Miličína, Chotovin, Hoštic, Prudic, Sudoměřic na Wils. dráze, Nemyšle, Tábora, Klokot, Bechyně, na Čertovo břemeno u Cunkova a j. Je tudíž naší povinností učiniti vše, aby letos turistický ruch zintenzivněl a obracel především svůj zájem k Borotínu, který právě oslavuje 600. výročí svého povýšení na městečko. Tento velebný »kraj ticha« neměl by býti opomíjen turisty a hosty pražskými a tábořskými.

Borotín jest osadou prastarou, jak svědčí jeho jméno, odvozené od zakladatele Boruty (Borota, Boruta, Bořuta). Právem může si přisvojití název »český Merán« (ač jím jest Sedlec na Wils. dr.) pro množství rybníků a lesů, převážně jehličnatých, neboť má jako italský Merán skvělé partie přírodní, které zaslouží si pozornosti turistovy.

První návštěva platí zámku borotínskému, abychom na místě samém vžili se do jeho historie. Hrad Borotín, obecně zvaný »Starý zámek«, byl postaven na počátku XIV. století Vítkem z Borotína na skalním ostrohu nad potokem Tismenicí (Borotínským). Osada i celé okolí bylo již ve XII. století majetkem mocného rodu Vítkovců, kteří tu založili jednu větev, přijavše jméno pánů »z Landštejna a z Borotína«.

Roku 1434 byl marně od Tábora vedených Prokopem Holým a Ondřejem Keřským dobýván. Bitvu u Lipan rozhodl Mikuláš z Landštejna a z Borotína. Kolem r. 1446 byl týmž pánem prodán Janu Malovcovi z Pacova. Po Malovcích držel jej 1605 Vilém z Řičán, načež přešel v majetek rytířů Vojkovských z Milhostic, kteří drželi se stranou evangelických stavů; po Bílé Hoře byli odsouzeni a hrad se statky konfiskován a prodán Polyxeně Lobkovicové z Pernštejna.

Krátce předtím byl zámek císařským vojskem vypálen a před r. 1623 zpustl docela. Odtud básník Grillparzer vzal motiv k tragedii »Pramáti« která byla »paní divumilné krásy«, a byvši z donucení provdána, nedovedla zapomenout na svou lásku. O tomto zámku a jeho historii bylo nejednou psáno; zejména psal o něm zdejší rodák Roman Cihhart.

Pod hradem rozprostírá se rybník Zámecký, za ním Pilský, u sokolského letního cvičiště Borotínský (Podměstský), pak jsou Buzín, Zákostelníček a Šeborák, který je z nich největší a koupání nejpřístupnější. Kolem něho v letních měsících táboří mnoho Pražanů.

Na městys byl Borotín povýšen roku 1333 (v městském znaku půlkůň malovecký) a již tehdy hrál důležitou úlohu v historii táboorského kraje. Zdejší lid vážil dalekou cestu na Kozí Hrádek, aby s láskou vyslechl krásné promluvy Mistra Jana Husa, když mu bylo z Prahy odejiti.

Novodobý ruch Borotín mnoho nezměnil. Lid žije svým rázovitým a bodrým životem, hrd na svůj městys, který o nedělích a svátcích je navštěvován vesničany; chodí sem do kostela a na místní hřbitov. V letních měsících v poslední době je navštěvován Pražany.

A právem, jak píše přítel spisovatel R. Cikhart: *»Dnes mohl by se státi Borotín nad jiné vbodným letním sídlem. Historické památky, »prosté šperky přírody«, voda a blízké lesy s idylickým klidem moderním ruchem nedotčeného zátiší, nevelká vzdálenost od hlavní železniční trati slučují všechny podmínky letoviska, jakých požaduje denní vřavou přítomné doby uštvanej ve lkoměšiták.«*

Městečko Borotín dalo národu tyto významné rodáky: husitského kazatele Lupáče, universitního mistra a obránce kompaktát Jana z Borotína, učeného děkana chrudimského Tobiáše Borotínského, hudebního skladatele a spisovatele Jana Kyptu, Jana Bendu, profesora na hospodář, škole v Libverdě, býv. starostu města Tábora Ant. Floriána, odb. učitele a spisovatele Romana Cikharta a úředníka banky »Slavie« spisovatele Rud. E. Cikharta. Od městečka Borotína má pseudonym básník, dram. spisovatel a redaktor »Venkova« Jaroslav B. Zyka Borotínský a pražský rodák, cestovatel, spisovatel a redaktor F. R. V. Dražan Borotínský, úředník pošt. spojitelný v Praze.

R. Cikhart:

Čamrda.

Ta naše hospoda
je pěkně stavěná ...

Ve dnech jubilejních vzpomínek městečka Borotína bylo by hrozným nevděkem nevzpomenouti naší »Čamrdy«, s níž spjat byl kulturní a společenský život jeho po řadu desítek let. Oficiálně sice nazýval se tento útulný hostinec »U bílého lva«, ale tím jménem byste se byli nedopřáli a také kromě lví hlavy nad vchodem nic tento název nepřipomínalo. Zato »Čamrda« byla všude známa a čestně konkurovala s »Knoflíkem«, na jehož místě vyrostl později honosný hotel Zelenkův.

Není divu, že »Čamrda« měla zvláštní přitažlivost. Sousedé dobře a levně se najedli, popili vysokochlumeckého pivečka, zahráli si maryáš nebo se zabavili různými taškařicemi, zapomínali na denní trudy i na útulný domov a drahé manželské polovice. Hovorná, čiperná paní hostinská, »matka« (jak se jí všeobecně říkalo) Chomoutová, otáčela se čile jako čamrdka, pro každého našla slovo účasti i jeho trampotách a vždycky také dovedla povědět nějakou novinku.

V sobotu odpoledne trousily se sem ženy se džbánečky pro »jaternicovku«, většinou samá chudina. Za drobný peníz měly doma pravé hody, vždyť »matka« přidala do polévky i prejt ze »štočku« nebo prasklou jaterničku.

Častými hosty byli tu mlynáři ze Starého zámku, z Pily, od Jindů, statkář Pejša, pan řídící Mayer v době svého vdovství, některý jeho svobodný kolega, pan fořt Skála — a kdož by dnes vypočítal celou tu starou gardu věrných návštěvníků »Čamrdy«, z nichž už velká většina dávno sní svůj věčný sen!

Mlynáři přinášeli do šenkovny bodrý humor českých mlýnů — což divu, že se odtud ani nechťelo. A tak docela nic nevadilo jednou panu otci z Pily, který se svým populárním stárkem Jakubem přišel na masopustní bál, že hrozná vánice znemožnila jim návrat domů: počkali »na Čamrdě«, až se třetího dne »udělala cesta«. Když jednou v sobotu zapadl mezi tuto chásku pan řídící Mikolanda z Radkova, musel v pondělí ráno v pravém slova smyslu bez klobouku utéci, chtěl-li se dostati včas ke svým školáčkům. A náš umouněný lešetínský kovář ještě po letech slastně vzpomínal jak kdysi »na Čamrdě« ponurě postní dny velikonoční doslovně »prohráli« v kartách. Ale hrálo se jen »o nic«, pro ukřácení chvíle.

»Na Čamrdě« byl také stánek Thálie, pochodeň kultury v našem městečku, o jejíž živý plápol zasloužili se zejména pan vikář Havlík, doktor Krouský (pozdější majitel sanatoria ve Stupčicích), pan učitel Straka a j. Když se zdvihla opona s obrazem zřícenin hradu Borotína, podívoval jsem se, jak soused Mečkovský dovedl odložití potěh, Bulán hoblík, Němeček zámečnickou rašpli a proměnit se v hrdiny veseloher i tragédií. Z té staré družiny sluší jmenovati také sl. Beringerovou, nej-epší pamětnici těchto dob slávy ochotnického spolku. Také můj otec — vzpomenuť již »pan otec z Pily« — náležel k těmto výkonným hercům. Později nějaký čas byl režisérem i bratr František (nyní soudní rada v Písku) a chodil zas tou vyšlapanou cestičkou od mlýna na »Čamrdu«. Také já za blahých dob klukovských patřil jsem trochu k té umělecké družině, ovšem jenom tím, že jsem rozepisoval úlohy...

Droby z minulosti.

Vyloupení kostela v 16. věku. Píše o něm prof. Mart. Kolář v čas. »Tábor« 1865 č. 45: Florián na trápení v Táboře I. 1535. vyznal: V kostele Borotínském vzali jsme s Adamem bratrem mým dvě monstrance, jedna byla mosazná, pozlatitá a druhá byla sama mosazná, k tomu kalichův šest, čtyry cínové a dva stříbrné; na to jest mne navedl Adam bratr můj a dvěře kostelní nebozezem vrtal a řezákem řezal. Kalichy cínové rozpouštěli jsme na té skalce nad Borotínem a ten cín tu zůstal, než monstranci stloukše uvrhli jsme do potoka, a malé monstranci kus jest u Petra Paskova bratra v Otradovicích, ale Petr :jest o tom nevěděl a jest v tom pokojíčku, kde jest líhal u Pytláků. A kalichy stříbrné Adam rozpustiv dva v Benešově to stříbro dal prodávati Kunce mateři naší, a ona je nesla do Prahy a prodala, ale nevím zač, a Adam ji navedl, aby pravila, že jí to zůstalo po ohni, když na Táboře hořelo. — — A na tom na všem umřel v Táboře.

Zloděj filosof. Vypravuje o něm dr. J. V. Zimák ve »Zvonu« 1918 č. 4: Mikuláš Vopička svědčí ve sporu pí. Alž. Černčické z Pacova v Borotíně proti pí. Kateřině z Pacova na Borotíně r. 1539: Člověk pí. Kateřiny Vondráš Krájíř, když pí. Alžběta rybník lovila u Břinga, tehdy žádal pán Vondráše, aby mu opatřil ty ryby. Tehdy Vondráš metal ženě své z kádi a žena jeho s cesty brala se, když jí metal a pod pláštěk schovávala. Sám měl pytlík pod kabátem a nadcpal jich do toho pytlíku. Tehdy vezli sme k zatkání a tam sme se nemohli dočísti třinácte kapruov. Tomu jest některé léto. A když sem já jemu mluvil, aby to nedělal, tehdy mi dal za odpověď: »Tehdy do lesa jíti, když míza jest, a lejtká dřítí, když je čas, tehdy vzítí, když se nametek«. (Reg. komor, soudu 755 F 45).

Kdo chce slávu a extráty, ať zaplatí dukáty.

Archivář Frant. Teplý ve své knize »Selské bouře« (Praha 1931, str. 257) vypravuje: František Chomout z Borotína žaloval před r. 1767 na faráře v Naústupově. Ačkoli měl z Jistebnice připsání od důchodního Jana Bernarda, aby in taxa stolae k němu se zachoval jako k chudému člověku, »nevšímaje se toho kancelářského připsání předci proti v zemi publicírovaným c. k. generalím v tej mej kopulací mě přetáhl, poněvaďž okolo 10. hodiny předpolednem dne 24. Februarii mše sv. čtēna byla; se mnou dosti dlouho smlouval a když sem jemu, co žádal, dáti nemohl, poručil mně, nevěstě, všechným přítomným svědkům a hostím z kostela vyjítí a kostel zavřítí dal... a tak dlouho zavřenej byl, pokud sem velebnému pánu za křtící list 2 zl. 6 kr., od koplací 4 zl. 30 kr. skutečně nesložil a složití musel. Na to po zaplacení týž summy kostel zasejic odevřítí dal a mne okolo 12 1/2 hod. spoledne teprve kopulíroval... « Bernard se vykutáleného Boroťáka (podepsal se úředníku: urozeného a statečného pána ponížený a poslušný contribuent a byl — nejzámožnější muž z Borotína) velmi ujímal, neboť mu (úředníku on Chomout) donesl výrok p. faráře, že pan důchodní z Jistebnice mu knězi nemá co poroučet. (Bernard skutečně doporučující list napsal dost ostře, že poddaní mají jen platit k. u. k. Patentenmäszig, zapomenuv. že Chomout si objednal actum missae et copulati-onis na 10 hod. a přišel mnohem později). Leč krajský hejtman odpověděl, kdo chce slávu a extráty, ať zaplatí dukáty.

Staré rodiny v Borotíně. V Borotíně posud žije, po případě donedávna žilo nemálo rodin, jichž stáří lze stopovati zpět o 200—300 let i více. Tak již r. 1606 vyskytují se příjmi *Benda, Chomout, Jindrák,*

za války třicetileté (r. 1638) *Čížek, Kavka, Vozka*, o něco později *Pejša* (1636), *Kroužek* (1658) a *Králík* (1662). Přes 200 let datuje se stáří rodu *Brožova, Huňáčkova, Jindova* (rodina mlynářská), *Karlova, K1usákova, Mečkovského, Tučkova, Tůmova* a j. Jména některých dřívějších rodin borotínským připomínají se ve starém pojmenování místním, na př. mlýny posud udržely staré názvy *u Chabrů, u Šeborů, u Vatrů.*

Znak městečka Borotína. (K našemu vyobrazení). Borotín používá znaku svých někdejších držitelů, rytířů Malovců z Pacova (1446—1515), který představuje předek zlatého, vpravo vzepjatého koně se stříbrnou (má však býti s červenou) uzdou, nad štítem stříbrnou kolčí přilbou se zlatou korunou, z níž vyniká týž kůň zlatý se zlatým, modrým (uprostřed) a opět zlatým perem pštrosím. Štít erbu přikryt jest pokryvadly svrchu modrými, vespod zlatými. Jest to tudíž úplný znak šlechtický, ve znaku měst vzácný. Na pečeti městské jest ještě připojen letopočet 1333, na starší pečeti však čteme rok 1631, o němž nedovedeme říci, co znamená.

Navštivte Borotín, starobylé městečko s půvabným okolím, vděčnými výlety a vycházkami (údolí potoka Tismenice), zajímavou historií (trosky hradu, dějiště Grillparzerovy »Praměti« — *Kostelec*, nejstarší kostel v kraji — *Lideřovice*, rodná tvrz hejtmána Aksamita, známého z Jiráskova »Bratrstva« — *Leština*, tvrzíště v půvabném lesním zátiší). Blízké lesy, rybníky, koupaliště, rybolov. Žel. stanice *Sudoměřice na dr. W.* a *Stupčice* na hlavní trati. Levné ubytování a stravování.

JOSEF VOLŠANSKÝ,

nájemce hotelu „ZELENKA“ v Borotíně.
Obědy Kč 6.-, večeře Kč 5.-, hostinské pokoje Kč 6.-.
—— Táborské pivo. ——

Kde dědové naši pili — tam i vnukové zas pili!

Starý HOSTINEC „NA ČAMRDĚ“ v Borotíně

Řízné pivo. (maj. Anna Chomoutová). Levné obědy.

Zikmund Löwy, Borotín.

Zboží střížní a koloniální. - Sklad železa. - Ben-
zin, oleje. - Vlastní pražírna kávy.
Nejstarší hostinec. (Táborský ležák.) Dobrá vína.

Smíchovský „Staropramen“.

Skład a stáčírna piva J. PODZIMKA
—— v Borotíně. ——

První obchodní dům Rudolf Kohn, Borotín.

Zboží kupecké, střížní a železné.
Tabulové sklo, kuchyňské nádoby.
Barvy, laky, fermež.

Obchodní dům Richard Fanta, Borotín.

Střížní, galanterní a koloniální zboží.
Skład vápna, cementu a uhlí.
Kolky. - Známký.

FRANTIŠEK BÁLEK, BOROTÍN.

Výroba majonézy.
Konservování hříbků a ryzců.